

Ministerstvo financií SR
Sekcia rozpočtovej politiky
Odbor rozpočtovej regulácie
Oddelenie rozpočtovej regulácie
a analýz financovania územnej samosprávy

Hospodárenie obcí a vyšších územných celkov za rok 2019

Hodnotenie rozpočtového hospodárenia obcí a VÚC vychádza z ich finančných výkazov o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách t. j. FIN 1-12 k 31.12.2019. Tieto finančné výkazy za rok 2019 nepredložilo 12 obcí, ktorých výsledky hospodárenia nie sú zahrnuté do celkového hodnotenia.

1. Obce

V roku 2019 zabezpečovali obce financovanie samosprávnych kompetencií predovšetkým z vlastných daňových a nedaňových príjmov. Z dotácií zo štátneho rozpočtu z príslušných kapitol štátneho rozpočtu (ďalej len „kapitola“) boli financované kompetencie preneseného výkonu štátnej správy a ďalšie úlohy spojené s regionálnym rozvojom, ochranou životného prostredia, ako aj realizáciou projektov spolufinancovaných z prostriedkov Európskej únie.

V bežných rozpočtoch obcí schválených mestskými a obecnými zastupiteľstvami sa očakávali príjmy v sume 4 263 704 tis. eur, výdavky 4 000 565 tis. eur a prebytok 263 139 tis. eur. Počas roka 2019 boli príjmy bežného rozpočtu upravené na sumu 4 649 208 tis. eur, výdavky 4 383 545 tis. eur a prebytok v sume 265 663 tis. eur. Skutočné bežné príjmy dosiahli sumu 4 675 127 tis. eur a výdavky 4 193 939 tis. eur, prebytok bol 481 188 tis. eur.

V schválených kapitálových rozpočtoch sa očakávali príjmy v sume 600 643 tis. eur, výdavky 1 077 089 tis. eur a schodok 476 446 tis. eur. Zmenami počas roka bol upravený rozpočet kapitálových príjmov na sumu 627 788 tis. eur, výdavkov 1 301 123 tis. eur a schodok vo výške 673 335 tis. eur. V skutočnosti boli dosiahnuté kapitálové príjmy v sume 457 908 tis. eur, výdavky 857 863 tis. eur, schodok 399 955 tis. eur.

Súčasťou rozpočtov obcí sú aj finančné operácie, v rámci ktorých obce predpokladali v schválených rozpočtoch v príjmovej časti získať 531 624 tis. eur, výdavkové finančné operácie sa očakávali v sume 279 154 tis. eur a prebytok 252 470 tis. eur. Zmenou v priebehu roka 2019 boli upravené príjmové finančné operácie na sumu 746 690 tis. eur, výdavkové finančné operácie 244 732 tis. eur a prebytok 501 958 tis. eur. Skutočné príjmové finančné operácie boli dosiahnuté

v sume 556 705 tis. eur, výdavkové v sume 226 647 tis. eur, prebytok finančných operácií bol 330 058 tis. eur.

Celkové príjmy rozpočtov obcí sa predpokladali v schválených rozpočtoch vo výške 5 395 971 tis. eur, v upravených rozpočtoch vo výške 6 023 686 tis. eur, v skutočnosti dosiahli 5 689 740 tis. eur. Výdavky sa predpokladali v schválených rozpočtoch vo výške 5 356 808 tis. eur, v upravených rozpočtoch 5 929 400 tis. eur a v skutočnosti sa realizovali vo výške 5 278 449 tis. eur. V porovnaní s rokom 2018 skutočne dosiahnuté celkové príjmy obcí za rok 2019 vzrástli o 438 324 tis. eur (o 8,35 %) a celkové výdavky o 401 842 tis. eur (o 8,24 %). Rast celkových príjmov súvisí s medziročným nárastom daňových príjmov o 224 333 tis. eur (o 8,74 %) a grantov a transferov o 226 906 tis. eur (o 14,8 %), pričom klesli nedaňové príjmy o 3 307 tis. eur (o 0,56 %) a príjmové finančné operácie o 9 609 tis. eur (o 1,7 %). Vo výdavkovej časti rozpočtu obcí došlo v porovnaní s rokom 2018 k zvýšeniu bežných výdavkov o 426 109 tis. eur (o 11,31 %), v kapitálových výdavkoch došlo k poklesu o 59 117 tis. eur (o 6,45 %) a výdavkové finančné operácie boli oproti roku 2018 vyššie o 34 850 tis. eur (o 18,17 %).

Obce vo svojich schválených rozpočtoch na rok 2019 predpokladali v rámci rozpočtového hospodárenia účtovný prebytok vo výške 39 163 tis. eur, po vylúčení finančných operácií predpokladali schodok vo výške 213 307 tis. eur. V upravených rozpočtoch predpokladali obce účtovný prebytok vo výške 94 286 tis. eur, vylúčením finančných operácií predpokladali schodok vo výške 407 672 tis. eur.

Hospodárenie obcí za rok 2019 skončilo účtovným prebytkom 411 290 tis. eur. Po vylúčení príjmových a výdavkových finančných operácií predstavujú príjmy 5 133 035 tis. eur a výdavky 5 051 803 tis. eur. Rozpočtové hospodárenie obcí po vylúčení finančných operácií skončilo s prebytkom 81 233 tis. eur. Po započítaní zmien stavu záväzkov s negatívnym vplyvom 39 614 tis. eur, pohľadávok s pozitívnym vplyvom 6 773 tis. eur, časového rozlíšenia úrokov a ostatných úprav s pozitívnym vplyvom 7 476 tis. eur skončilo rozpočtové hospodárenie obcí v metodike ESA 2010 s prebytkom vo výške 55 868 tis. eur. V porovnaní s rokom 2018, keď rozpočtové hospodárenie obcí v metodike ESA 2010 skončilo po revidovanej jarnej notifikácii so schodkom vo výške 29 325 tis. eur, v roku 2019 došlo k zlepšeniu hospodárenia o 85 193 tis. eur.

1.1. Vzťahy štátu a rozpočtov obcí¹

V roku 2019 bolo do rozpočtov obcí poskytnutých celkovo 1 505 636 tis. eur vo forme bežných a kapitálových grantov a transferov, z toho bežné granty a transfery tvorili sumu 1 199 965 tis. eur a kapitálové granty a transfery čiastku 305 671 tis. eur. V porovnaní so

¹ Zdroj: Štátny záverečný účet SR za rok 2019

skutočnosťou 2018 je to v úhrne za všetky zdroje výdavkov (vrátane EÚ a mimorozpočtových zdrojov) viac o 160 097 tis. eur, zo zdroja 111 (štátny rozpočet) o 175 214 tis. eur viac.

Granty a transfery zo zdroja 111 boli poskytnuté v sume 1 191 334 tis. eur. Z toho bežné granty a transfery tvorili čiastku 1 132 456 tis. eur a kapitálové granty a transfery sumu 58 878 tis. eur. Na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy bolo poskytnutých 1 008 541 tis. eur (2018: 892 678 tis. eur) len v rámci bežných transferov, a to v kapitolách Ministerstva vnútra SR suma 1 000 033 tis. eur (2018: 885 247 tis. eur) a Ministerstva dopravy a výstavby SR suma 8 508 tis. eur (2018: 7 431 tis. eur).

Súhrnný prehľad grantov a transferov poskytnutých obciam podľa jednotlivých oddielov funkčnej klasifikácie poskytujú údaje v nasledovnej tabuľke:

Granty a transfery poskytnuté obciam podľa oddielov funkčnej klasifikácie							v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel			
	2017	2018	2019	2019	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %	
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3	
Vzdelávanie	839 651	900 572	835 725	1 020 641	979 902	184 916	22,1	
Sociálne zabezpečenie	66 518	65 524	62 560	122 471	110 296	59 911	95,8	
Ekonomická oblasť	56 909	104 412	8 114	111 897	10 080	103 783	1 279,1	
Ochrana životného prostredia	59 563	130 150	0	108 786	0	108 786	x	
Bývanie a občianska vybavenosť	38 523	62 653	2 700	66 384	35 765	63 684	2 358,7	
Všeobecné verejné služby	22 150	33 000	27 820	50 530	38 715	22 710	81,6	
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	6 857	13 593	2 690	19 204	15 673	16 514	613,9	
Verejný poriadok a bezpečnosť	7 566	35 615	638	5 700	880	5 062	793,4	
Zdravotníctvo	0	20	0	23	23	23	x	
Spolu	1 097 737	1 345 539	940 247	1 505 636	1 191 334	565 389	60,1	

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Najväčšie pozitívne rozdiely medzi schváleným rozpočtom a skutočnosťou boli zaznamenané vo vzdelávaní o 184 916 tis. eur, z toho u Ministerstva vnútra SR 177 138 tis. eur, v ochrane životného prostredia o 108 786 tis. eur, z toho u Ministerstva životného prostredia SR 107 429 tis. eur a v ekonomickej oblasti o 103 783 tis. eur, z toho u Ministerstva pôdohospodárstva SR 84 458 tis. eur a sú vysvetlené v komentároch nižšie pod príslušnými kapitolami.

Do rozpočtov obcí boli poskytnuté granty a transfery z jednotlivých rozpočtových kapitol v nasledovnom členení:

Granty a transfery poskytnuté obciam podľa kapitol ŠR						v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	z toho: zdroj 111*	Rozdiel	
	2017	2018	2019	2019		v tis. eur	v %
	1	2	3	4		6=4-3	7=4-3
Ministerstvo vnútra SR	867 007	951 259	846 580	1 046 728	1 007 101	200 148	23,6
Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny SR	66 541	65 546	62 557	122 504	110 294	59 947	95,8
Ministerstvo životného prostredia SR	59 563	128 816	0	107 992	0	107 992	x
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	15 353	44 670	0	84 458	0	84 458	x
Všeobecná pokladničná správa	9 562	42 742	5 390	54 451	35 273	49 061	910,2
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	73 566	71 312	8 114	42 513	28 420	34 399	423,9
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	492	16 759	17 606	24 464	2 174	6 858	39,0
Úrad vlády SR	2 686	12 836	0	12 679	4 095	12 679	x
Úrad podpredsedu vlády SR pre investície	x	x	0	5 187	2 077	5 187	x
Ministerstvo hospodárstva SR	0	5 157	0	2 389	0	2 389	x
Ministerstvo kultúry SR	2 957	6 422	0	2 162	1 877	2 162	x
Ministerstvo financií SR	0	0	0	86	0	x	x
Ministerstvo zdravotníctva SR	0	20	0	23	23	23	x
Ministerstvo spravodlivosti SR	10	0	0	0	0	x	x
Spolu	1 097 737	1 345 539	940 247	1 505 636	1 191 334	565 303	60,1

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Na celkovom objeme poskytnutých grantov a transferov obciam sa najväčšou sumou každoročne podieľa **Ministerstvo vnútra SR**. V roku 2019 vynaložilo 1 046 728 tis. eur, čo je oproti schválenému rozpočtu viac o 200 148 tis. eur. Z celkovej sumy bolo v rámci bežných výdavkov vynaložených 1 000 033 tis. eur na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva najmä v rámci programu Výchova a vzdelávanie mládeže na úhradu nákladov na poskytovanie výchovy, na vzdelávacie poukazy, na asistentov učiteľa, na úhradu nákladov na odstránenie havarijných stavov budov, na dopravné, na príspevok pre materské školy, na lyžiarske kurzy a iné. Kapitálové prostriedky boli poskytnuté obciam v čiastke 23 650 tis. eur najmä na projekty priority osi 6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít v rámci Operačného programu Ľudské zdroje, a to na výstavbu a rekonštrukciu materských škôl, komunitných centier, podporu prístupu k pitnej vode, vybudovanie systému triedeného zberu a odvozu komunálneho odpadu. Ďalšie prostriedky boli vynaložené na riešenie havarijného stavu budov základných a materských škôl, ich kotolní, striech, projekty v oblasti prevencie kriminality, financovanie činností

súvisiacich s bezpečnosťou cestnej premávky, podporu ochrany pred požiarmi a iné. Kapitálové prostriedky neboli pôvodne rozpočtované a úprava rozpočtu súvisela najmä s čerpaním prostriedkov EÚ a SR na spolufinancovanie na základe žiadostí o platbu od prijímateľov. Ďalšia úprava rozpočtu bola vykonaná v programe Efektívna a spoľahlivá štátna správa, kde boli zrealizované rozpočtové opatrenia na základe požiadaviek policajných, záchranných zložiek a verejnej správy z dôvodu poskytnutia finančných prostriedkov na rôzne účely.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR poskytlo v podobe grantov a transferov pre obce celkovú sumu 122 504 tis. eur. Z toho čiastka 52 251 tis. eur tvorila príspevok mestám a obciam na spolufinancovanie sociálnych služieb pre zariadenia sociálnych služieb (najmä zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby, denné stacionáre, domovy sociálnych služieb, útulky a iné). Suma 51 870 tis. eur predstavovala úhradu dotácií na stravu podľa novely zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti MPSVR SR pre všetky deti posledného ročníka materských škôl (jednorazovo na obdobie do 31. 8. 2019) a od 1. 9. 2019 aj pre deti, ktoré navštevovali základnú školu. Nakoľko uvedená novela zákona nebola v schválenom rozpočte na rok 2019 zapracovaná, prostriedky sa poskytli v roku 2019 dvomi rozpočtovými opatreniami.

Zo zdrojov EÚ a spolufinancovania zo SR bola poskytnutá čiastka 12 209 tis. eur na národné projekty Operačného programu Ľudské zdroje. Suma 5 850 tis. eur tvorila dotáciu poskytovanú úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny na podporu výchovy k stravovacím návykom a k plneniu školských povinností dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením a na zabezpečenie výkonu osobitného príjemcu.

Z kapitoly **Ministerstva životného prostredia SR** smerovala obciam suma 107 992 tis. eur najmä v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia. Tieto prostriedky sa použili na budovanie zberných dvorov v obciach, zavedenie alebo zefektívnenie triedeného odpadu, zber biologicky rozložiteľného odpadu a pod. Najväčší príjemcovia finančných prostriedkov boli obce Tekovské Lužany (5 775 tis. eur), Pohronská Polhora (5 425 tis. eur), Dvory nad Žitavou (3 867 tis. eur). Schválený rozpočet, prípadne rozpis uvoľnených zdrojov z minulých rokov sa nerozpisuje na konkrétne položky rozpočtu a presun prostriedkov na základe reálne predložených žiadostí o platbu sa zohľadňuje v upravenom rozpočte. Uvedené malo za následok zvýšenie rozpočtu oproti schválenému rozpočtu v celkovej sume skutočného čerpania.

Z rozpočtovej kapitoly **Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR** boli poskytnuté obciam celkové prostriedky v sume 84 458 tis. eur, z toho kapitálové transfery v celkovej sume 83 198 tis. eur. Išlo o poskytnutie finančných prostriedkov formou nenávratných finančných príspevkov z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v čiastke 48 822 tis. eur (najmä na podporu projektov prioritných osí Integrovaného regionálneho operačného programu – bezpečná a ekologická doprava v regiónoch, zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie) a z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka v čiastke 34 376 tis. eur (na podporu

investícií do infraštruktúry súvisiacej s vývojom, modernizáciu alebo prispôsobenie poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, podporu investícií do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie a ďalšie druhy podpory). Bežné transfery obciam boli poskytnuté v celkovej sume 1 260 tis. eur formou nenávratných finančných prostriedkov z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu a z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka.

Z kapitoly **Všeobecná pokladničná správa** boli obciam poskytnuté dotácie v celkovej čiastke 54 451 tis. eur, z toho zákonom o štátnom rozpočte bola určená na individuálne potreby obcí suma 2 700 tis. eur (počas roka bola navýšená na sumu 10 376 tis. eur) a na záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok suma 2 690 tis. eur. Ostatné prostriedky boli uvoľnené na základe uznesení vlády SR. Väčšina z nich bola čerpaná v súlade so zákonom č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Pre tento druh podpory sa vypracovávajú tzv. Akčné plány, ktorých návrh zo strany rady Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu schvaľuje vláda SR. Zoznam najmenej rozvinutých okresov vedie Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR podľa kritérií ustanovených vyššie spomenutým zákonom. V roku 2019 sa podporili na základe nových alebo už implementovaných akčných plánov okresy Snina, Levoča, Revúca, Rimavská Sobota, Gelnica, Sabinov, Medzilaborce, Bardejov, Trebišov, Vranov nad Topľou a ďalšie².

Ďalšími prostriedkami kapitoly Všeobecnej pokladničnej správy boli podporené projekty na organizačné a finančné zabezpečenie podujatí k významným výročiam M. R. Štefánika v rokoch 2019 a 2020 (433 tis. eur), zabezpečenie osláv 75. výročia Slovenského národného povstania (328 tis. eur), riešenie krízovej situácie v obci Lekárovce (102 tis. eur).

V kapitole **Ministerstva dopravy a výstavby SR** bolo vo forme bežných a kapitálových grantov a transferov pre obce poukázaných 42 513 tis. eur. Na účel výstavby a obnovy bytového fondu bolo obciam poskytnutých 19 339 tis. eur, z toho na obstaranie nájomných bytov na účel sociálneho bývania vo výške 18 140 tis. eur (2018: 26 344 tis. eur), čím sa podporilo obstaranie 999 bytových jednotiek (2018: 1 385) a na obstaranie ich technickej vybavenosti v sume 1 199 tis. eur (2018: 1 518 tis. eur), čím sa podporilo obstaranie, resp. užívanie 712 nájomných bytov. Na modernizáciu električkových tratí v Košiciach bola poskytnutá suma 13 021 tis. eur. Ako dotácie na prenesený výkon štátnej správy bolo poskytnutých 8 508 tis. eur, z toho na úseku stavebného poriadku suma 7 108 tis. eur, na úseku bývania suma 1 165 tis. eur a na úseku dopravy suma 235 tis. eur.

Z kapitoly **Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR** bola obciam poskytnutá celková čiastka 24 464 tis. eur, z toho bežné prostriedky v sume 22 155 tis. eur a kapitálové v sume 2 309 tis. eur. Najväčšia čiastka 22 092 tis. eur bola poskytnutá obciam a základným školám

² <https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/zoznam-najmenej-rozvinutych-okresov>

v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí z Európskeho sociálneho fondu. Finančné prostriedky v sume 2 309 tis. eur boli poskytnuté ako dotácia na zlepšenie a revitalizáciu materiálno-technického zabezpečenia základných škôl v súvislosti s kapacitnými obmedzeniami, prevenciou a odstránením dvojzmennej prevádzky.

Podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov bolo 70,0 % z celkového výnosu dane z príjmov fyzických osôb príjmom rozpočtov obcí, rovnako ako aj v roku 2018. Skutočný prevod dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov obcí bol vykonaný vo výške 2 217 254 tis. eur vrátane zúčtovania za predchádzajúci rok (2018: 2 002 068 tis. eur).

1.2. Príjmy rozpočtov obcí

a) Príjmy bežného rozpočtu

Schválený rozpočet príjmov bežného rozpočtu na rok 2019 bol vo výške 4 263 704 tis. eur, počas roka bol obecnými zastupiteľstvami upravený na sumu 4 649 208 tis. eur. V skutočnosti dosiahli obce príjmy bežného rozpočtu vo výške 4 675 127 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 100,56 %). V porovnaní s rokom 2018 narástli príjmy bežného rozpočtu o 438 259 tis. eur (o 10,34 %). Skutočné príjmy bežného rozpočtu podľa ekonomickej klasifikácie v roku 2019 boli nasledovné:

Celkové daňové príjmy vrátane sankcií vykázali obce vo výške 2 791 342 tis. eur, z toho vykázaný podiel na dani z príjmov fyzických osôb vrátane sankcií tvoril sumu 2 216 195 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 101,02 %). Z miestnych daní a poplatkov sa na plnení daňových príjmov podieľali - daň z nehnuteľností vo výške 364 823 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 101,05 %), dane na tovary a služby a iné dane 210 323 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 100,22 %). Rozpočtový zámer celkových daňových príjmov k upravenému rozpočtu sa splnil na 100,96 %. V porovnaní so skutočnosťou roku 2018 bol zaznamenaný nárast v daňových príjmoch o 224 333 tis. eur (o 8,74 %), a to skoro vo všetkých položkách daňových príjmov (okrem dane z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, ktorá poklesla o 795 tis. eur, sankcií uložených v daňovom konaní, ktoré poklesli o 14 tis. eur a iných daní za tovary a služby, ktoré poklesli o 10 tis. eur).

Nedaňové príjmy bežného rozpočtu obce vykázali v sume 526 485 tis. eur, čím sa rozpočtový zámer k upravenému rozpočtu splnil na 100,55 %. Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku boli k upravenému rozpočtu splnené na 98,79 % (skutočnosť 172 224 tis. eur), z administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb na 98,49 % (skutočnosť 286 408 tis. eur), príjmy z úrokov z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomoci, vkladov a ážio 111,8 % (skutočnosť 1 292 tis. eur) a iné nedaňové príjmy 116,05 % (skutočnosť 66 560 tis. eur).

Oproti predchádzajúcemu roku 2018 u bežných nedaňových príjmov došlo k nárastu o 3 481 tis. eur (o 0,67 %).

Z celkových prijatých bežných grantov a transferov 1 357 301 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 99,74 %) pripadá 1 352 587 tis. eur na tuzemské bežné granty a transfery a 4 714 tis. eur na zahraničné bežné granty a transfery. Oproti skutočnosti roku 2018 došlo k nárastu bežných grantov a transferov o 210 445 tis. eur (o 18,35 %), najmä z dôvodu nárastu transferov v rámci verejnej správy o 204 911 tis. eur.

b) Príjmy kapitálového rozpočtu

Rozpočet kapitálových príjmov bol schválený obecnými zastupiteľstvami na rok 2019 vo výške 600 643 tis. eur, počas roka bol upravený na sumu 627 788 tis. eur, v skutočnosti boli dosiahnuté kapitálové príjmy vo výške 457 908 tis. eur (z toho nedaňové kapitálové príjmy dosiahli sumu 55 539 tis. eur a celkové kapitálové granty a transfery sumu 402 369 tis. eur), čo predstavuje plnenie na 70,89 % upraveného rozpočtu. Oproti roku 2018 došlo k nárastu kapitálových príjmov celkom o 9 673 tis. eur (o 2,16 %), kde poklesli nedaňové kapitálové príjmy o 6 788 tis. eur (o 10,89 %), tuzemské kapitálové granty a transfery vzrástli o 15 811 tis. eur (o 4,22 %) a zahraničné kapitálové granty o 650 tis. eur (o 5,67 %).

1.3. Výdavky rozpočtov obcí

a) Výdavky bežného rozpočtu

Výdavky bežného rozpočtu obcí boli schválené vo výške 4 000 565 tis. eur a počas roka došlo k ich úprave na sumu 4 383 545 tis. eur. V skutočnosti boli vynaložené výdavky bežného rozpočtu vo výške 4 193 939 tis. eur, čo je plnenie na 95,67 % k upravenému rozpočtu. Oproti roku 2018 došlo k nárastu bežných výdavkov o 426 109 tis. eur (o 11,31 %).

Z celkových výdavkov bežného rozpočtu vynaložili obce v roku 2019 na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné vyrovnania 1 662 681 tis. eur (plnenie na 98,53 % upraveného rozpočtu) a na poistné a príspevok do poisťovní 605 157 tis. eur (plnenie na 98,52 % upraveného rozpočtu). Osobné výdavky zamestnancov obcí a ich rozpočtových organizácií (mzdy a odvody) tvorili 54,07 % výdavkov bežného rozpočtu obcí. Oproti roku 2018 došlo u osobných výdavkov k nárastu o 289 066 tis. eur (o 14,61 %).

Na tovary a služby smerovalo 1 315 139 tis. eur, čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu na 90,69 %, a to na cestovné náhrady 5 700 tis. eur (86,66 %), na poplatky za energie, vodu a komunikácie 226 207 tis. eur (92,06 %), na materiál 288 016 tis. eur (88,53 %), dopravné 24 284 tis. eur (91,39 %), rutinnú a štandardnú údržbu 200 879 tis. eur (85,00 %), nájomné 10 429

tis. eur (90,74 %) a ostatné služby 559 623 tis. eur (93,56 %). V porovnaní s rokom 2018 došlo k nárastu výdavkov na tovary a služby o 54 906 tis. eur (o 4,36 %).

Výdavky na bežné transfery dosiahli 594 238 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 96,95 %). Z uvedenej sumy boli transfery v rámci verejnej správy 332 765 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu 98,63 %), 201 489 tis. eur (93,91 %) predstavovali bežné transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám, 59 512 tis. eur (98,38 %) tvorili transfery nefinančným subjektom nezaradeným vo verejnej správe v registri organizácií vedených ŠÚ SR a bežné transfery do zahraničia boli 465 tis. eur (100,71 %). Oproti roku 2018 došlo k nárastu bežných transferov o 82 096 tis. eur (o 16,03 %).

Na splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi, pôžičkami a návratnými finančnými výpomocami obce použili 16 724 tis. eur (89,55 % z upraveného rozpočtu), z toho na splácanie úrokov v tuzemsku 16 293 tis. eur (89,47 %), do zahraničia 108 tis. eur (94,29 %) a na ostatné platby súvisiace s úverom, pôžičkou a návratnou finančnou výpomocou 323 tis. eur (92,24 %). Oproti roku 2018 došlo len k miernemu nárastu výdavkov v tejto položke o 41 tis. eur (o 0,25 %).

Prebytok schváleného bežného rozpočtu obcí predstavoval sumu 263 139 tis. eur, prebytok upraveného rozpočtu 265 663 tis. eur, pričom v skutočnosti hospodárenie bežného rozpočtu obcí skončilo s prebytkom vo výške 481 188 tis. eur. Oproti roku 2018 (469 037 tis. eur) došlo k nárastu prebytku bežného rozpočtu o 12 151 tis. eur (o 2,59 %).

b) Výdavky kapitálového rozpočtu

Výdavky kapitálového rozpočtu boli schválené vo výške 1 077 089 tis. eur a počas roka došlo k ich úprave na sumu 1 301 123 tis. eur. V skutočnosti boli vynaložené výdavky kapitálového rozpočtu vo výške 857 863 tis. eur, čo je plnenie na 65,93 % k upravenému rozpočtu. Oproti roku 2018 došlo k poklesu týchto výdavkov o 59 117 tis. eur (o 6,45 %). Z realizovaných kapitálových výdavkov smerovalo 823 962 tis. eur (65,72 % z upraveného rozpočtu) na obstarávanie kapitálových aktív, čo predstavuje 96,05 % z celkových kapitálových výdavkov a na kapitálové transfery sa vynaložilo 33 901 tis. eur (71,54 %), t. j. 3,95 % z celkových kapitálových výdavkov.

V rámci výdavkov na obstarávanie kapitálových aktív obce vynaložili na realizáciu nových stavieb a technického zhodnotenia existujúcich objektov takmer 79,97 % celkových výdavkov na kapitálové aktíva, t. j. 658 959 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 64,82 %), pričom oproti roku 2018 tieto výdavky klesli o 58 780 tis. eur (o 8,19 %). Na nákup pozemkov a nehmotných aktív sa vynaložilo 21 536 tis. eur (plnenie upraveného rozpočtu na 59,27 %), na nákup budov a objektov, strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia a dopravných prostriedkov 113 524 tis. eur (80,82 %), na prípravnú a projektovú dokumentáciu 23 476 tis. eur (46,13 %) a na rekonštrukciu a modernizáciu

strojov a zariadení a ostatné kapitálové výdavky 6 468 tis. eur (68,37 %). Výdavky na obstarávanie kapitálových aktív oproti roku 2018 klesli o 51 901 tis. eur (o 5,93 %).

Kapitálové transfery boli okrem iného použité na kapitálové transfery subjektom v rámci verejnej správy, a to v sume 29 133 tis. eur (plnenie na 77,96 %), z toho príspevkovým organizáciám smerovalo 12 069 tis. eur (plnenie na 75,77 %) . Ďalej kapitálové transfery smerovali jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám (422 tis. eur, plnenie na 45,18 %), nefinančným subjektom nezaradeným vo verejnej správe (3 755 tis. eur, plnenie na 44,53 %). V kapitálových transferoch oproti roku 2018 došlo k poklesu o 7 216 tis. eur (o 17,55 %).

Schodok schváleného kapitálového rozpočtu obcí predstavoval sumu 476 446 tis. eur, schodok upraveného rozpočtu 673 335 tis. eur, pričom v skutočnosti hospodárenie kapitálového rozpočtu obcí skončilo so schodkom vo výške 399 955 tis. eur. Oproti roku 2018 (schodok vo výške 468 745 tis. eur) sa schodok kapitálového rozpočtu znížil o 68 790 tis. eur (o 14,68 %), pričom u príjmov bol zaznamenaný nárast o 9 673 tis. eur (o 2,16 %) a u výdavkov pokles o 59 117 tis. eur (o 6,45 %).

1.4 Výdavky rozpočtov obcí podľa funkčnej klasifikácie

Súhrnný prehľad výdavkov obcí podľa jednotlivých oddielov funkčnej klasifikácie (vrátane výdavkových finančných operácií) je nasledovný (v tis. eur):

Č.	Názov oddielu	Skutočnosť 2018	Skutočnosť 2019	Rozdiel 2019-2018	Podiel z celk. výd. 2019 v %	Pomer 2019/2018 v %
1	Všeobecné verejné služby	1 060 980	1 184 340	123 360	22,44%	111,63%
2	Obrana	748	912	164	0,02%	121,93%
3	Verejný poriadok a bezpečnosť	95 522	109 950	14 428	2,08%	115,10%
4	Ekonomická oblasť	559 417	505 678	-53 739	9,58%	90,39%
5	Ochrana životného prostredia	366 350	360 148	-6 202	6,82%	98,31%
6	Bývanie a občianska vybavenosť	409 431	417 402	7 971	7,91%	101,95%
7	Zdravotníctvo	6 727	6 436	-291	0,12%	95,67%
8	Rekreácia, kultúra a náboženstvo	306 301	332 515	26 214	6,30%	108,56%
9	Vzdelávanie	1 863 468	2 117 288	253 820	40,11%	113,62%
10	Sociálne zabezpečenie	207 663	243 782	36 119	4,62%	117,39%
	S p o l u	4 876 607	5 278 451	401 844	100,00%	108,24%

01 – Všeobecné verejné služby – z týchto výdavkov v sume 1 184 340 tis. eur (oproti roku 2018 viac o 123 360 tis. eur) sa prevažná časť realizovala v triede 01.1.1 – Výkonné a zákonodarné orgány vo výške 942 876 tis. eur, ktorá zahŕňa najmä výdavky na činnosť obecných a mestských

úradov, ďalej výdavky súvisiace s finančnými transakciami verejného dlhu vo výške 156 911 tis. eur a na ostatné výdavky v rámci všeobecnej verejnej služby.

02 - Obrana – z týchto výdavkov (912 tis. eur) smerovali výdavky najmä do financovania civilnej ochrany (876 tis. eur, medziročný nárast o 135 tis. eur) a oproti roku 2018 došlo k ich nárastu o 164 tis. eur.

03 – Verejný poriadok a bezpečnosť - výdavky v sume 109 950 tis. eur (oproti roku 2018 nárast o 14 428 tis. eur) sa použili na financovanie policajných služieb - obecnú políciu (74 739 tis. eur), na financovanie požiarnej ochrany – na mestské, na dobrovoľné požiarne zbory (30 766 tis. eur) a na zabezpečovanie verejného poriadku (4 418 tis. eur).

V rámci oddielu 04 – Ekonomická oblasť (505 678 tis. eur) sa financovali najmä výdavky v oblasti dopravy vo výške 398 570 tis. eur (z toho najviac bolo použitých na cestnú dopravu 382 761 tis. eur, pričom z toho poskytnuté dotácie na náhradu straty dopravným spoločnostiam pri zabezpečovaní výkonov vo verejnom záujme v pravidelnej autobusovej doprave boli vynaložené v sume 33 495 tis. eur). V rámci oddielu sa ďalej financovali činnosti na úseku poľnohospodárstva, rybného hospodárstva a poľovníctva (5 018 tis. eur), ťažby, výroby a výstavby (54 760 tis. eur) a ostatné činnosti spadajúce do tejto funkcie. Celkové výdavky v tomto oddiele oproti 2018 poklesli o 53 739 tis. eur.

Z celkových výdavkov (360 148 tis. eur) oddielu 05 – Ochrana životného prostredia sa financovali najmä činnosti na úseku zberu, prepravy a zneškodňovania komunálneho odpadu (266 385 tis. eur), na úseku prevádzky kanalizačných sústav vrátane čistenia odpadových vôd (57 538 tis. eur), v súvislosti so znižovaním a znečisťovaním ovzdušia (6 882 tis. eur), ochrany prírody a krajiny (11 536 tis. eur) a ochrany životného prostredia (17 689 tis. eur). V porovnaní s rokom 2018 došlo k poklesu týchto výdavkov o 6 202 tis. eur.

06 – Bývanie a občianska vybavenosť - z celkových výdavkov 417 402 tis. eur sa financovali predovšetkým potreby súvisiace s rozvojom bývania (73 676 tis. eur), s rozvojom obcí – skvalitnenie vybavenosti obcí (212 356 tis. eur), so zásobovaním pitnou vodou (18 363 tis. eur), verejným osvetlením obcí (57 970 tis. eur) a v súvislosti s výskumom, vývojom, bývaním a občianskou vybavenosťou (55 036 tis. eur). Oproti roku 2018 došlo k nárastu týchto výdavkov o 7 971 tis. eur.

Z oddielu 07 – Zdravotníctvo (6 436 tis. eur; oproti roku 2018 pokles o 291 tis. eur) najvyššie finančné prostriedky smerovali na všeobecnú a primárnu lekársku zdravotnú starostlivosť vo výške 1 882 tis. eur. Ostatné finančné prostriedky smerovali na obstaranie farmaceutických, zdravotníckych, terapeutických výrobkov, pomôcok a vybavenia, na záchrannú zdravotnú službu, na ústavnú zdravotnú starostlivosť a na verejné zdravotné služby v pôsobnosti obcí.

Z oddielu 08 – Rekreačia, kultúra a náboženstvo obce v rámci celkových výdavkov 332 515 tis. eur vyčlenili na rekreačné a športové služby (137 121 tis. eur, oproti roku 2018 viac o 6 923 tis. eur), na kultúrne služby (divadlá, umelecké súbory, klubové a špeciálne kultúrne zariadenia, odborné-metodické zariadenia, knižnice, múzeá, galérie, pamiatková starostlivosť,

národnostná kultúra) v sume 150 725 tis. eur, ďalej na náboženské a iné spoločenské služby (25 140 tis. eur) a ostatné kultúrne aktivity realizované obcami. Oproti roku 2018 v celkových výdavkoch v tomto oddiele došlo k nárastu o 26 214 tis. eur.

V rámci výdavkov oddielu 09 – Vzdelávanie (2 117 288 tis. eur; oproti roku 2018 nárast o 253 820 tis. eur) obce vynaložili v roku 2019 finančné prostriedky vo výške 1 010 268 tis. eur na predprimárne vzdelávanie v materských školách a primárne vzdelávanie (1. stupeň základnej školy) a 541 348 tis. eur na sekundárne vzdelávanie (2. stupeň základnej školy). Ďalej obce financovali zariadenia pre záujmové vzdelávanie, centrá voľného času, jazykové školy, zariadenie pre celoživotné vzdelávanie, služby pridružené ku školám (služby v školstve, školské stravovanie, domovy mládeže, strediská služieb škole, zariadenia výchovného poradenstva) a ostatné výdavky súvisiace so vzdelávaním.

Na oddiel 10 – Sociálne zabezpečenie obce vynaložili celkom 243 782 tis. eur; (oproti roku 2018 nárast o 36 119 tis. eur), z ktorých boli financované hlavne zariadenia opatrovateľskej služby pre seniorov (170 337 tis. eur), choroba, invalidita a ťažké zdravotné postihnutie (13 508 tis. eur), rodiny s deťmi (15 743 tis. eur) a sociálna pomoc občanom v hmotnej a sociálnej núdzi (36 085 tis. eur). Ďalej boli vynaložené finančné prostriedky aj na denný stacionár, prepravnú službu, bývanie a nocľahárne, nezamestnanosť, sociálne poradenstvo atď. Finančné príspevky na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby boli poskytnuté vo výške 10 023 tis. eur.

1.5. Finančné operácie obcí

Finančné operácie sú súčasťou rozpočtu obcí, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov z peňažných fondov obcí a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Príjmové finančné operácie dosiahli sumu 556 705 tis. eur, čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu 74,56 % a výdavkové finančné operácie sumu 226 647 tis. eur, k upravenému rozpočtu sa splnil ich rozpočtový zámer na 92,61 %, pričom hospodárenie rozpočtu finančných operácií obcí skončilo s prebytkom vo výške 330 058 tis. eur. V porovnaní s rokom 2018 došlo u príjmových finančných operácií k poklesu o 9 609 tis. eur (o 1,70 %) a u výdavkových finančných operácií k nárastu o 34 850 tis. eur (o 18,17 %).

Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami sú vykázané vo výške 337 805 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 73,43 %), čo je oproti roku 2018 (334 995 tis. eur) nárast o 2 810 tis. eur, z toho zo splátok tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomoci (len istín) získali 1 700 tis. eur, z majetkových účastí a z ostatných finančných operácií získali 336 105 tis. eur, z toho zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov predstavoval 114 606 tis. eur (v roku 2018 to bolo 75 476 tis. eur), prevod prostriedkov z peňažných fondov bol

vykonaný v sume 197 197 tis. eur (v roku 2018 to bolo 228 862 tis. eur) a v rámci iných príjmových finančných operácií získali obce prostriedky v sume 18 023 tis. eur. Obce prijali úvery za 218 900 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 76,36 %), čo je oproti roku 2018 (231 319 tis. eur) pokles o 12 419 tis. eur. Išlo predovšetkým o tuzemské úvery (218 580 tis. eur, plnenie na 76,35 %), zo zahraničných úverov a pôžičiek bolo prijatých 320 tis. eur (88,98 %).

Vo výdavkovej časti použili obce finančné operácie na splácanie istín 200 358 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 89,57 %). V porovnaní s rokom 2018 došlo k nárastu splátok istín o 39 079 tis. eur (o 24,23 %). Ďalej boli finančné operácie použité na nákup majetkových účastí, poskytnutie pôžičiek a ostatných výdavkových finančných operácií 26 289 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 124,89 %).

2. Vyššie územné celky

Vyššie územné celky (ďalej len „VÚC“), zabezpečovali financovanie samosprávnych kompetencií v roku 2019 predovšetkým z daňových príjmov. Prostredníctvom dotácií zo štátneho rozpočtu z príslušných kapitol sa financovali kompetencie preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva, úlohy spojené s regionálnym rozvojom, ochranou životného prostredia, ako aj realizácia projektov spolufinancovaných z Európskej únie.

Príjmy bežného rozpočtu schválené zastupiteľstvami VÚC predpokladali v sume 1 432 256 tis. eur, výdavky 1 308 004 tis. eur a prebytok 124 252 tis. eur. Počas roka 2019 boli príjmy bežného rozpočtu upravené na sumu 1 518 817 tis. eur, výdavky 1 415 832 tis. eur a prebytok v sume 102 985 tis. eur. Skutočné bežné príjmy dosiahli sumu 1 546 641 tis. eur a výdavky 1 340 458 tis. eur, prebytok dosiahol 206 183 tis. eur.

V schválených kapitálových rozpočtoch VÚC rozpočtovali príjmy 124 094 tis. eur, výdavky 329 789 tis. eur a schodok 205 695 tis. eur. Zmenami počas roka bol upravený rozpočet kapitálových príjmov na sumu 144 490 tis. eur, výdavkov 538 680 tis. eur a schodok 394 190 tis. eur. V skutočnosti boli dosiahnuté kapitálové príjmy v sume 66 502 tis. eur, výdavky 219 419 tis. eur, schodok 152 917 tis. eur.

Súčasťou rozpočtov VÚC sú aj finančné operácie, v rámci ktorých VÚC predpokladali v schválených rozpočtoch príjmových finančných operácií získať 117 316 tis. eur, výdavkové finančné operácie sa očakávali v sume 35 874 tis. eur. Zmenou v priebehu roka 2019 boli upravené príjmové finančné operácie na sumu 338 050 tis. eur, výdavkové finančné operácie 39 007 tis. eur. Skutočné príjmové finančné operácie boli dosiahnuté v sume 209 647 tis. eur, výdavkové v sume 33 629 tis. eur, prebytok finančných operácií bol 176 018 tis. eur.

Celkové príjmy rozpočtov VÚC sa predpokladali v schválených rozpočtoch vo výške 1 673 666 tis. eur, v upravených rozpočtoch vo výške 2 001 357 tis. eur a v skutočnosti dosiahli 1 822

790 tis. eur. Výdavky sa predpokladali v schválených rozpočtoch vo výške 1 673 666 tis. eur, v upravených rozpočtoch 1 993 519 tis. eur a v skutočnosti sa realizovali vo výške 1 593 506 tis. eur. V porovnaní s rokom 2018 sa skutočne dosiahnuté celkové príjmy VÚC zvýšili o 237 325 tis. eur (o 14,97 %) a celkové výdavky vzrástli o 218 721 tis. eur (o 15,91 %). Nárast celkových príjmov v porovnaní s rokom 2018 súvisí s nárastom daňových príjmov o 92 221 tis. eur (o 10,75 %), nedaňových príjmov o 3 327 tis. eur (o 3,24 %), celkových grantov a transferov o 76 851 tis. eur (o 16,01 %) a príjmových finančných operácií o 64 926 tis. eur (o 44,86 %). Nárast celkových výdavkov súvisí s nárastom bežných výdavkov o 143 587 tis. eur (o 12,00 %), kapitálových výdavkov o 73 913 tis. eur (o 50,80 %) a výdavkových finančných operácií o 1 221 tis. eur (o 3,77 %).

VÚC vo svojich schválených rozpočtoch na rok 2019 predpokladali vyrovnaný rozpočet. Po vylúčení finančných operácií predpokladali schodok vo výške 81 442 tis. eur. V upravených rozpočtoch predpokladali VÚC účtovný prebytok vo výške 7 838 tis. eur, vylúčením finančných operácií predpokladali schodok vo výške 291 205 tis. eur.

Hospodárenie VÚC za rok 2019 skončilo účtovným prebytkom 229 284 tis. eur. Po vylúčení príjmových finančných operácií vo výške 209 647 tis. eur a výdavkových finančných operácií vo výške 33 629 tis. eur predstavujú príjmy 1 613 143 tis. eur a výdavky 1 559 877 tis. eur. Rozpočtové hospodárenie VÚC po vylúčení finančných operácií skončilo s prebytkom 53 266 tis. eur. Po započítaní zmien stavu pohľadávok s pozitívnym vplyvom 2 891 tis. eur, záväzkov s negatívnym vplyvom 10 709 tis. eur a časového rozlíšenia úrokov a ostatných úprav s pozitívnym vplyvom 132 tis. eur skončilo rozpočtové hospodárenie VÚC s prebytkom vo výške 45 580 tis. eur. Oproti roku 2018, keď rozpočtové hospodárenie VÚC v metodike ESA 2010 skončilo podľa aktuálnej notifikácie s prebytkom vo výške 102 823 tis. eur, došlo v roku 2019 k zníženiu výsledku hospodárenia o 57 243 tis. eur.

2.1. Vzťahy štátneho rozpočtu a rozpočtov VÚC³

V roku 2019 bolo zo štátneho rozpočtu do rozpočtov vyšších územných celkov poskytnutých celkovo 530 881 tis. eur vo forme bežných a kapitálových grantov a transferov, čo je oproti roku 2018 o 73 537 tis. eur viac. Bežné granty a transfery tvorili sumu 478 070 tis. eur a kapitálové granty a transfery čiastku 52 811 tis. eur.

Granty a transfery zo zdroja 111 boli poskytnuté z jednotlivých kapitol v celkovej sume 475 458 tis. eur, z toho bežné granty a transfery v čiastke 472 993 tis. eur a kapitálové granty a transfery v čiastke 2 465 tis. eur. Na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy bolo poskytnutých 471 446 tis. eur (2018: 429 774 tis. eur) v celej čiastke z kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

³ Zdroj: Štátny záverečný účet za rok 2018

Súhrnný prehľad grantov a transferov poskytnutých VÚC podľa jednotlivých oddielov funkčnej klasifikácie poskytujú údaje v nasledujúcej tabuľke:

Granty a transfery poskytnuté VÚC podľa funkčnej klasifikácie						v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel		
	2017	2018	2019	2019	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3
Vzdelávanie	425 600	434 220	488 813	474 510	471 492	-14 303	-2,9
Ekonomická oblasť	2 662	14 597	0	49 321	188	49 321	x
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	2 650	3 585	0	2 798	2 789	2 798	x
Ochrana životného prostredia		2 532	0	2 597	0	2 597	x
Všeobecné verejné služby	725	325	0	871	221	871	x
Sociálne zabezpečenie	2 002	2 080	0	654	638	654	x
Bývanie a občianska vybavenosť	0	0	0	130	130	130	x
Verejný poriadok a bezpečnosť	9	5	0	0	0	0	x
Spolu	433 648	457 344	488 813	530 881	475 458	42 068	8,6

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Do rozpočtov VÚC boli poskytnuté granty a transfery z jednotlivých rozpočtových kapitol v nasledovnom členení:

Granty a transfery poskytnuté VÚC podľa kapitol ŠR						v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel		
	2017	2018	2019	2019	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	425 608	431 228	488 813	473 866	471 499	-14 947	-3,1
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	2 322	7 264	0	49 134	x	49 134	x
Všeobecná pokladničná správa	2 750	5 293	0	2 996	2 337	2 996	x
Ministerstvo životného prostredia SR	x	2 532	0	2 597	x	2 597	x
Ministerstvo kultúry SR	639	1 425	0	769	769	769	x
Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny SR	2 002	2 080	0	654	638	654	x
Úrad vlády SR	158	317	0	473	135	473	x
Úrad podpredsedu vlády SR pre investície	x	x	0	392	80	392	x
Ministerstvo vnútra SR	169	5	x	x	x	x	x
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	x	7 200	x	x	x	x	x
Spolu	433 648	457 344	488 813	530 881	475 458	42 068	8,6

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Na celkovom objeme poskytnutých grantov a transferov VÚC sa najväčšou sumou podieľalo **Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR**, ktoré na tento účel vynaložilo 473 866 tis. eur. Z tejto sumy smerovala čiastka 471 446 tis. eur v rámci bežných výdavkov na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva. Išlo najmä o normatívne a nenormatívne finančné prostriedky školám v zriaďovateľskej pôsobnosti vyšších územných celkov podľa zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov. Normatívne finančné prostriedky boli poskytnuté na zabezpečenie miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní vrátane poistného a príspevkov do poisťovní, prevádzky a modernizácie učebných pomôcok, špeciálnych učebných pomôcok a na riešenie havarijných situácií. Nenormatívne finančné prostriedky boli poskytnuté na odchodné, skvalitnenie podmienok na výchovu a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, osobné náklady asistentov učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, dopravu žiakov, záujmovú činnosť prostredníctvom vzdelávacích poukazov, kurzy pohybových aktivít v prírode a iné.

Ďalšie prostriedky v sume 2 367 tis. eur boli poskytnuté v rámci projektov zazmluvnených a implementovaných z prioritnej osi opatrenia Európskeho sociálneho fondu.

Z kapitoly **Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR** smerovala pre vyššie územné celky čiastka 49 134 tis. eur, z toho suma 46 729 tis. eur formou kapitálových transferov. Išlo výlučne o poskytnutie nenávratných finančných prostriedkov z Európskeho fondu regionálneho rozvoja 2014-2020. Najväčšia suma 44 271 tis. eur bola vyplatená prostredníctvom Integrovaného regionálneho operačného programu 2014-2020 v rámci prioritných osí Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch a Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám. Suma 1 984 tis. eur bola poukázaná prostredníctvom Operačného programu cezhraničnej spolupráce Slovensko – Česká republika 2014-2020, a to v rámci prioritnej osi kvalitné životné prostredie. Pôvodne schválený rozpočet výdavkov pre vyššie územné celky bol u tejto kapitoly nulový.

Formou bežných transferov poskytla kapitola vyšším územným celkom sumu 2 404 tis. eur výlučne z Európskeho fondu regionálneho rozvoja 2014-2020. Najväčšia suma 1 454 tis. eur bola vyplatená prostredníctvom Integrovaného regionálneho operačného programu 2014-2020 v rámci prioritných osí bezpečná a ekologická doprava v regiónoch a Technická pomoc. Ďalšia čiastka 746 tis. eur bola poskytnutá prostredníctvom Operačného programu cezhraničnej spolupráce Slovensko – Česká republika 2014-2020 v rámci prioritných osí Kvalitné životné prostredie a Rozvoj miestnych iniciatív.

Z kapitoly **Všeobecná pokladničná správa** sa vyšším územným celkom poukázala suma 2 996 tis. eur najmä formou kapitálových transferov. Najvyššia čiastka 1 993 tis. eur smerovala na práce súvisiace s rekonštrukciou Divadla Aréna v Bratislave. Dotácie v sume 780 tis. eur boli určené ako podpora najmenej rozvinutým okresom v zmysle tzv. Akčných plánov, a to pre okresy Poltár a Snina. Ďalšie prostriedky v objeme 187 tis. eur boli uvoľnené na základe záverov Správy o priebehu a následkoch povodní na území Slovenskej republiky.

Kapitola **Ministerstva životného prostredia SR** vynaložila na transfery vyšším územným celkom celkovú sumu 2 597 tis. eur, z toho kapitálové transfery 2 592 tis. eur a bežné transfery 5 tis. eur. Kapitálové transfery boli realizované v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia a príjemcami finančných prostriedkov boli Prešovský samosprávny kraj (1 874 tis. eur), Trenčiansky samosprávny kraj (453 tis. eur) a Žilinský samosprávny kraj (265 tis. eur).

Podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov bolo 30 % z celkového výnosu dane z príjmov fyzických osôb príjmom rozpočtov vyšších územných celkov, rovnako ako v roku 2018. Skutočný prevod dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov vyšších územných celkov bol vykonaný vo výške 950 252 tis. eur vrátane zúčtovania za predchádzajúci rok (2018: 858 031 tis. eur).

2.2. Príjmy rozpočtov VÚC

a) Príjmy bežného rozpočtu

Schválený rozpočet príjmov bežného rozpočtu na rok 2019 bol vo výške 1 432 256 tis. eur, ktorý bol počas roka upravený na sumu 1 518 817 tis. eur. V skutočnosti dosiahli VÚC príjmy bežného rozpočtu vo výške 1 546 641 tis. eur. V porovnaní s rokom 2018 došlo k nárastu príjmov bežného rozpočtu o 142 200 tis. eur (o 10,13 %). Plnenie príjmov bežného rozpočtu podľa ekonomickej klasifikácie bolo nasledovné:

Daňové príjmy - v roku 2019 do rozpočtov VÚC smerovali celkové daňové príjmy v sume 950 252 tis. eur (plnenie na 103,41 % upraveného rozpočtu), pričom VÚC mali daňové príjmy len z výnosu dane z príjmov fyzických osôb. V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo u daňových príjmov k nárastu o 92 221 tis. eur (o 10,75 %).

Nedaňové príjmy bežného rozpočtu dosiahli sumu 103 441 tis. eur, k upravenému rozpočtu boli splnené na 101,93 %. Oproti roku 2018 je zaznamenaný ich nárast o 2 461 tis. eur (o 2,44 %).

V kategórii nedaňových príjmov je plnenie nasledovné:

- príjmy z podnikania a vlastníctva majetku 9 466 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 97,99 %). Tieto príjmy boli dosiahnuté z prenájmu majetku vo vlastníctve VÚC a z podnikania,

- administratívne a iné poplatky a platby 88 555 tis. eur (k upravenému rozpočtu je plnenie na 100,66 %). Ide najmä o platby od občanov umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb za poskytované služby, platby za stravné, za ubytovacie služby, poplatky a platby za zápisné a školné a z administratívnych poplatkov,
- úroky z tuzemských úverov, pôžičiek a vkladov 25 tis. eur (k upravenému rozpočtu je plnenie na 239,17 %),
- iné nedaňové príjmy 5 395 tis. eur, ide o príjmy z náhrad poistného plnenia, vratky, dobropisy, z refundácie a ostatné nedaňové príjmy.

Z prostriedkov štátneho rozpočtu a zo zahraničných grantov a transferov, boli VÚC poskytnuté bežné granty a transfery v sume 492 949 tis. eur (k upravenému rozpočtu je plnenie na 98,91 %), z toho tuzemské bežné granty a transfery v sume 488 855 tis. eur a zahraničné bežné granty vo výške 4 093 tis. eur. Oproti roku 2018 došlo v tejto kategórii bežných príjmov k nárastu o 47 519 tis. eur (o 10,67 %).

b) Príjmy kapitálového rozpočtu

Rozpočet kapitálových príjmov bol na rok 2019 schválený vo výške 124 094 tis. eur, ktorý bol počas roka upravený na sumu 144 490 tis. eur. V skutočnosti boli dosiahnuté príjmy kapitálového rozpočtu vo výške 66 502 tis. eur (plnenie na 46,02 % k upravenému rozpočtu). Na plnení týchto príjmov sa podieľali nedaňové kapitálové príjmy v sume 2 638 tis. eur (plnenie na 56,99 %), kde oproti roku 2018 došlo k ich nárastu o 867 tis. eur, ďalej tuzemské kapitálové granty a transfery vo výške 61 776 tis. eur (plnenie 44,58 %) a zahraničné granty vo výške 2 088 tis. eur (plnenie 162,64 %). Oproti roku 2018 došlo k nárastu príjmov kapitálového rozpočtu o 30 199 tis. eur (o 83,19 %).

2.3. Výdavky rozpočtov VÚC

a) Výdavky bežného rozpočtu

Výdavky bežného rozpočtu boli schválené vo výške 1 308 004 tis. eur, ktoré boli počas roka upravené na sumu 1 415 832 tis. eur. V skutočnosti boli dosiahnuté výdavky bežného rozpočtu v sume 1 340 458 tis. eur. Oproti roku 2018 došlo k ich nárastu o 143 587 tis. eur (o 12,00 %).

Výdavky bežného rozpočtu boli určené na úhradu miezd, plátov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní, na ktoré sa vyplatilo 391 771 807,73 tis. eur (plnenie na 98,94 % upraveného rozpočtu) a na odvody do poistných fondov a príspevku zamestnávateľa do poisťovní smerovalo 142 904 156,35 tis. eur (98,52 % upraveného rozpočtu). Osobné výdavky zamestnancov VÚC a rozpočtových organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti (mzdy a odvody) tvoria 39,89 %

výdavkov bežného rozpočtu VÚC. Oproti roku 2018 došlo k nárastu osobných výdavkov o 59 593 tis. eur (o 12,54 %).

Na tovary a služby smerovalo 246 164 tis. eur (plnenie na 84,09 %), čo predstavuje 18,36 % výdavkov bežného rozpočtu, a to na cestovné náhrady 2 818 tis. eur (75,34 %), energie, voľu a komunikácie 40 124 tis. eur (88,60 %), materiál 60 958 tis. eur (91,46 %), dopravné 6 983 tis. eur (95,72 %), rutinnú a štandardnú údržbu 66 226 tis. eur (88,79 %), nájomné 2 998 tis. eur (66,57 %) a ostatné služby 66 057 tis. eur (72,84 %). V porovnaní s rokom 2018 stúpili výdavky na tovary a služby o 14 166 tis. eur (o 6,11 %).

V rámci bežných výdavkov poskytlí VÚC bežné transfery 556 855 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 96,54 %), a to transfery subjektom v rámci sektora verejnej správy vo výške 312 001 tis. eur (97,24 %), ktoré smerovali najmä príspevkovým organizáciám 306 638 tis. eur (97,44 %) a obciam 3 541 tis. eur (87,21 %). Ďalej boli poskytnuté bežné transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám v sume 58 304 tis. eur (92,03 %), z toho napr. občianskym združeniam a nadáciám 10 878 tis. eur (94,05 %), neziskovým organizáciám poskytujúcim všeobecne prospešné služby 22 014 tis. eur (88,80 %), nefinančným právnickým osobám 695 tis. eur (104,77 %) a na nemocenské dávky 1 826 tis. eur (98,00 %). Transfery nefinančným subjektom nezaradeným v sektore verejnej správy boli poskytnuté v sume 185 481 tis. eur (97,33 %). Ide predovšetkým o dotácie poskytnuté dopravcom – právnickým osobám nezaradeným v sektore verejnej správy, ktorí zabezpečujú výkony vo verejnom záujme, a to prepravu osôb v pravidelnej verejnej autobusovej doprave (183 924 tis. eur). Bežné transfery do zahraničia boli poskytnuté VÚC v sume 1 069 tis. eur (52,72 %). Oproti roku 2018 došlo v bežných transferoch k nárastu o 70 607 tis. eur (o 14,52 %).

Na splátky úrokov a ostatných platieb súvisiacich s úvermi sa použilo 2 763 tis. eur (52,75 %). V porovnaní s rokom 2018 došlo k poklesu o 779 tis. eur (o 21,98 %).

Hospodárenie bežného rozpočtu VÚC v roku 2018 skončilo s prebytkom 206 183 tis. eur. V porovnaní s rokom 2018 došlo k poklesu prebytku hospodárenia bežného rozpočtu o 1 387 tis. eur (o 0,67 %).

b) Výdavky kapitálového rozpočtu

Výdavky kapitálového rozpočtu boli schválené vo výške 329 789 tis. eur a počas roka boli upravené na sumu 538 680 tis. eur. V skutočnosti boli vynaložené kapitálové výdavky vo výške 219 419 tis. eur, čo je plnenie na 40,73 % upraveného rozpočtu. Oproti roku 2018 došlo k nárastu týchto výdavkov o 73 913 tis. eur (o 50,80 %).

Z realizovaných kapitálových výdavkov smerovalo na obstaranie kapitálových aktív 173 134 tis. eur (38,73 % z upraveného rozpočtu), v rámci ktorých boli realizované predovšetkým nákupy pozemkov a nehmotných aktív v sume 5 063 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na

55,07 %), nákup budov, objektov alebo ich častí za 1 249 tis. eur (70,83 %), strojov, prístrojov, zariadení a techniky za 6 503 tis. eur (19,80 %), dopravných prostriedkov 6 853 tis. eur (61,72 %), na prípravnú a projektovú dokumentáciu sa použilo 5 367 tis. eur (39,39 %), na realizáciu stavieb a ich technického zhodnotenia sa použilo 146 834 tis. eur (39,03 %), na rekonštrukciu a modernizáciu strojov a zariadení 845 tis. eur (43,85 %) a na ostatné kapitálové výdavky 420 tis. eur (90,67 %).

Kapitálové transfery poskytli VÚC v celkovej sume 46 284 tis. eur (50,53 % upraveného rozpočtu), a to subjektom v rámci verejnej správy v sume 42 482 tis. eur (54,67 %), ktoré smerovali najmä príspevkovým organizáciám v celkovej sume 40 699 tis. eur (plnenie na 53,59 %), obciam na plnenie spoločných projektov v sume 1 667 tis. eur (102,30 %), rozpočtovým organizáciám 15 tis. eur (61,65 %), ďalej boli poskytnuté jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám v sume 1 414 tis. eur (24,38 %), nefinančným subjektom nezarađeným vo verejnej správe v sume 406 tis. eur (7,81 %) a transfery do zahraničia 1 982 tis. eur (68,53 %).

Hospodárenie kapitálového rozpočtu sa skončilo so schodkom 152 917 tis. eur. V porovnaní s rokom 2018 sa schodok kapitálového rozpočtu zvýšil o 43 714 tis. eur (o 40,03 %).

2.4. Výdavky rozpočtov VÚC z hľadiska funkčnej klasifikácie

Čerpanie výdavkov rozpočtov VÚC podľa jednotlivých oddielov funkčnej klasifikácie (vrátane výdavkových finančných operácií) je uvedené v nasledujúcom prehľade (tis. eur):

Č.	Názov oddielu	Skutočnosť 2018	Skutočnosť 2019	Rozdiel 2019 -2018	Podiel z celk. výd. 2019 v %	Pomer 2019/2018 v %
1	Všeobecné verejné služby	105 203	119 645	14 442	7,51%	113,73%
2	Obrana	3	6	3	0,00%	200,00%
4	Ekonomická oblasť	353 282	443 066	89 784	27,80%	125,41%
5	Ochrana životného prostredia	47	515	468	0,03%	1095,74%
6	Bývanie a občianska vybavenosť	489	545	56	0,03%	111,45%
7	Zdravotníctvo	16 132	17 437	1 305	1,09%	108,09%
8	Rekreácia, kultúra a náboženstvo	78 697	87 197	8 500	5,47%	110,80%
9	Vzdelávanie	571 542	646 330	74 788	40,56%	113,09%
10	Sociálne zabezpečenie	249 390	278 765	29 375	17,49%	111,78%
	S p o l u	1 374 785	1 593 506	218 721	100,00%	115,91%

V oddiele 01 – Všeobecne verejné služby (119 645 tis. eur) sa realizovali výdavky súvisiace s činnosťou úradov samosprávnych krajov. Výdavky sa použili najmä na úhradu nákladov spojených s činnosťou úradov samosprávnych krajov a s činnosťou poslancov a zastupiteľstiev (83 508 tis. eur),

na poskytnutie bežných transferov, na splátky úrokov, na realizáciu výdavkov kapitálového charakteru a na splátky istín z prijatých úverov. Oproti roku 2018 došlo k ich nárastu o 14 442 tis. eur.

02 - Obrana - výdavky smerovali do financovania civilnej ochrany (6 tis. eur) a oproti roku 2018 vzrástli o 3 tis. eur.

04 - Ekonomická oblasť - celkové výdavky vynaložené v tomto oddiele dosiahli sumu 443 066 tis. eur (nárast medziročne o 89 784 tis. eur). Výdavky boli čerpané predovšetkým na úseku cestnej dopravy vo výške 408 890 tis. eur. V rámci toho poskytnuté dotácie na náhradu straty dopravným spoločnostiam pri zabezpečovaní výkonov vo verejnom záujme v pravidelnej autobusovej doprave boli vynaložené v sume 183 924 tis. eur (160 394 tis. eur v roku 2018), čo predstavuje nárast medziročne o 23 530 tis. eur a pri zabezpečovaní kompetencií na úseku cestného hospodárstva pri výstavbe, správe a údržbe ciest II. a III. triedy.

05 - Ochrana životného prostredia - celkové výdavky vynaložené v tomto oddiele dosiahli sumu 515 tis. eur (nárast medziročne o 468 tis. eur), ktoré boli vynaložené na znižovanie znečistenia a ochranu životného prostredia.

06 - Bývanie a občianska vybavenosť - celkové výdavky vynaložené v tomto oddiele dosiahli sumu 545 tis. eur (nárast medziročne o 56 tis. eur), ktoré boli poskytnuté najmä na rozvoj obcí (525 tis. eur).

Na úseku zdravotníctva - oddiel 07 boli poskytnuté prostriedky v celkovej sume 17 437 tis. eur na financovanie aktivít zdravotníckych zariadení v pôsobnosti VÚC (z toho na všeobecnú zdravotnú starostlivosť bolo vynaložených 9 145 tis. eur). Oproti roku 2018 došlo k nárastu o 1 305 tis. eur.

Oddiel 08 – Rekreačia, kultúra a náboženstvo - výdavky na úseku kultúry boli čerpané v celkovej sume 87 197 tis. eur (nárast medziročne o 8 500 tis. eur). Najväčšia časť z týchto výdavkov smerovala najmä na poskytnutie bežných a kapitálových transferov príspevkovým organizáciám – kultúrnym inštitúciám (divadlá, knižnice, múzeá a galérie, klubové a špeciálne kultúrne zariadenia a ostatné kultúrne inštitúcie) v sume 83 771 tis. eur, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC. Ďalšie výdavky smerovali na športové aktivity zabezpečované VÚC, vysielačie a vydavateľské služby či náboženské a iné spoločenské služby.

Najväčší objem výdavkov v rámci rozpočtu vyšších územných celkov z celkových výdavkoch tvoria výdavky v oddiele 09 – Vzdelávanie. Spolu ide o sumu 646 330 tis. eur (nárast o 74 788 tis. eur oproti roku 2018) a podiel na celkových výdavkoch VÚC predstavujú 40,56 %. Tieto výdavky sa vynaložili najmä na vyššie sekundárne vzdelávanie vo výške 552 801 tis. eur, a to na činnosť stredných škôl a školských zariadení (stredné odborné učilištia, strediská praktického vyučovania, združené stredné školy, gymnázia, zariadenia školského stravovania, domovy mládeže, školy v prírode a pod.).

V oddiele 10 – Sociálne zabezpečenie sa vynaložilo spolu 278 765 tis. eur (medziročne nárast o 29 375 tis. eur). V rámci tohto oddielu bolo použitých najviac finančných prostriedkov na invaliditu a ťažké zdravotné postihnutie v sume 211 472 tis. eur a na starobu v sume 55 066 tis. eur. Z týchto výdavkov je hradené jednak poskytovanie sociálnej ochrany vo forme dávok a jednak výdavky

spojené s prevádzkou zariadení sociálnych služieb (mzdy zamestnancom zariadení sociálnych služieb, odvodové povinnosti do poisťovní, energie, nájomné) a výdavky spojené s poskytovanými službami pre občanov, ktorí sú umiestnení v týchto zariadeniach (stravovanie, zdravotnícke potreby, hygienické potreby a ďalšie). V rámci bežných výdavkov poskytli VÚC zo svojich rozpočtov bežné transfery - finančné príspevky neziskovej organizácii poskytujúcej všeobecne prospešné služby vo výške 19 754 tis. eur, oproti roku 2018 (15 870 tis. eur) nárast o 3 884 tis. eur.

2.5. Finančné operácie VÚC

Súčasťou rozpočtov VÚC sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov VÚC a realizujú návratné zdroje financovania a ich splácanie.

Príjmové finančné operácie dosiahli v roku 2019 sumu 209 647 tis. eur, čo predstavuje k upravenému rozpočtu plnenie na 62,02 %. Oproti roku 2018 je zaznamenaný nárast príjmových finančných operácií o 64 926 tis. eur (o 44,86 %). Výdavkové finančné operácie dosiahli sumu 33 629 tis. eur, čo je k upravenému rozpočtu 86,21 % a v porovnaní s rokom 2018 to predstavuje zvýšenie o 1 221 tis. eur (o 3,77 %). VÚC vykázali prebytok finančných operácií 176 018 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 58,86 %) a v porovnaní s rokom 2018 to predstavuje nárast o 63 705 tis. eur (o 56,72 %).

Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami v rozpočtoch VÚC sú za rok 2019 vykázané vo výške 152 889 tis. eur (v porovnaní s upraveným rozpočtom plnenie na 75,86 %), v rámci ktorých bol vykonaný prevod zo zostatku prostriedkov z predchádzajúcich rokov v sume 31 279 tis. eur (v roku 2018 to bolo 33 619 tis. eur, percentuálny pokles o 6,96 %, absolútny pokles o 2 340 tis. eur) a prevod prostriedkov z peňažných fondov 117 127 tis. eur (v roku 2018 to bolo 89 509 tis. eur, percentuálny nárast o 30,86 %, absolútny nárast o 27 619 tis. eur). Oproti roku 2018 došlo k nárastu príjmov z transakcií s finančnými aktívami a pasívami o 26 131 tis. eur (o 20,61 %). VÚC prijali úvery v sume 56 758 tis. eur, čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu 41,58 %, z toho sú tuzemské úvery v sume 17 758 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu 27,34 %) a zahraničné úvery v sume 39 000 000 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu 54,51 %). V porovnaní s rokom 2018 došlo k nárastu prijatých úverov o 38 795 tis. eur (o 215,97 %).

Vo výdavkovej časti finančných operácií použili VÚC prostriedky v celkovej sume 33 629 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu 86,21 %), z toho na splácanie istín použili 28 068 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 77,37 %). Oproti roku 2018 vzrástlo splácanie istín o 2 124 tis. eur (o 8,19 %). Na nákup majetkových účastí, poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci použili VÚC prostriedky v celkovej sume 5 561 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 203,73 %), čo predstavuje oproti roku 2018 pokles o 903 tis. eur (o 13,97 %).

3. Monitoring priebehu fiškálnej decentralizácie za rok 2019

Financovanie originálnych kompetencií obcí a vyšších územných celkov (ďalej len „VÚC“) bolo v roku 2019 realizované najmä prostredníctvom podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb (ďalej len „DPFO“) v súlade so zákonom č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a v súlade s nariadením vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve v z. n. p. V zmysle citovanej legislatívy predstavoval podiel na výnose DPFO v roku 2019 u obcí 70% a podiel u VÚC 30%. V uvedenej legislatíve neboli realizované zmeny účinné pre rok 2019.

3.1. Prehľad o výnose DPFO za rok 2019

Výnos dane z príjmov fyzických osôb v zmysle platnej legislatívy pozostáva z dane zo závislej činnosti a funkčných pôžitkov FO (FO -závislá činnosť) a dane z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti FO (FO - SZČO).

Výnos DPFO podľa štvrt'rokov za rok 2019

Tab. č.1 (v tis. eur)

Obdobie	FO - závislá činnosť	FO - SZČO	Daň z príjmov FO skut. spolu	% Plnenia
I. štvrt'rok	703 598	85 551	789 149	25,5
II. štvrt'rok	740 067	-49 250	690 816	22,3
I. polrok	1 443 665	36 300	1 479 965	47,8
III. štvrt'rok	758 469	32 178	790 647	25,6
IV. štvrt'rok	872 266	17 212	889 478	28,8
II. polrok	1 630 735	49 390	1 680 125	54,3
Rok spolu	3 074 400	85 691	3 160 090	102,2
Rozpočet VS	3 017 157	76 380	3 093 537	100,0

Celkový výnos DPFO podľa štvrt'rokov v roku 2019 predstavuje sumu 3 160 090 tis. eur, z toho výnos zo závislej činnosti tvorí podiel na celkovej sume 3 074 400 tis. eur a SZČO 85 691 tis. eur. Výnos dane kontinuálne rástol a najvyšší výnos bol dosiahnutý v poslednom štvrt'roku pri závislej činnosti v sume 872 266 tis. eur. Najnižší výnos bol pri SZČO za II. štvrt'rok v sume - 49 250 tis. eur.

Celkový výnos bol vyšší o 66 553 tis. eur ako výnos tejto dane v schválenom rozpočte, čo predstavuje v relatívnych hodnotách nárast o 2,2 %.

Medziročné porovnanie výnosu DPFO 2019-2018:

Tab. č. 2 (v tis. eur)

Obdobie	Rozdiel FO - záv. čin. 2019 – 2018	Rozdiel FO-SZČO 2019 – 2018	Rozdiel spolu 2019 – 2018	Index DPFO 2019/2018 v %
I. štvrťrok	76 479	8 591	85 070	112,1
II. štvrťrok	73 652	5 581	79 233	113,0
I. polrok	150 131	14 172	164 302	112,5
III. štvrťrok	53 871	6 025	59 895	108,2
IV. štvrťrok	63 606	1 558	65 164	107,9
II. polrok	117 477	7 583	125 059	108,0
Rok spolu	267 607	21 755	289 362	110,1

Pri medziročnom porovnaní vývoja výnosu DPFO celkový výnos DPFO rástol v každom štvrťroku oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka, konkrétne v I. štvrťroku spolu o sumu 85 070 tis. eur (+11,8%), v II. štvrťroku o sumu 79 233 tis. eur (+13,0%), v III. štvrťroku o sumu 59 895 tis. eur (+8,2%) a v IV. štvrťroku 65 164 tis. eur (+7,9%), čo spolu predstavuje celkový medziročný rast o 289 362 tis. eur a v relatívnych hodnotách nárast výnosu o 10,1 %.

3.2. Prevod výnosu dane z príjmov FO územnej samospráve za rok 2019

V súlade so zákonom NR SR č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve podľa kritérií uvedených v nariadení vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve v znení neskorších predpisov vykonávali daňové úrady prevod výnosu dane z príjmov fyzických osôb obciam a vyšším územným celkom.

Prevod podielu na výnose DPFO obciam a VÚC podľa jednotlivých štvrtrokov roka 2019 (vrátane zúčtovania)

Tab. č. 3 (vrátane zúčtovania) v tis. eur

Štvrťrok	Obce	VÚC	Územná samospráva spolu	Plnenie rozpočtovaného prevodu dane v %
I. štvrťrok	627 682	269 007	896 689	28,8
II. štvrťrok	470 363	201 584	671 947	21,6
I. polrok	1 098 045	470 591	1 568 636	50,4
III. štvrťrok	570 693	244 583	815 275	26,2
IV. štvrťrok	548 516	235 078	783 594	25,2
II. polrok	1 119 208	479 661	1 598 869	51,4
Rok spolu	2 217 254	950 252	3 167 505	101,7
Rozpočet VS	2 179 532	933 940	3 113 472	100,0

V roku 2019 bol obciam prevedený podiel na výnose DPFO v sume 2 217 254 tis. eur a podiel na výnose pre VÚC predstavoval sumu 950 252 tis. eur. Celkom bolo za uvedené obdobie prevedené územnej samospráve spolu 3 167 505 tis. eur, čo predstavuje 101,7 % z prognózovaného výnosu za rok 2019 (3 113 472 tis. eur) v schválenom rozpočte.

Uvedené sumy sú vrátane zúčtovania, ktoré bolo v mesiaci marec (zúčtovanie za rok 2018) prevedené v objeme 36 121 tis. eur. Pri detailnom rozdelení to predstavovalo 25 285 tis. eur pre obce a 10 836 tis. eur pre VÚC. Aj táto skutočnosť pozitívne ovplyvnila konečný výsledok prevedeného podielu pre územnú samosprávu za rok 2019.

Medziročné porovnanie prevodu výnosu dane obciam za rok 2019 (vrátane zúčtovania)

Tab. č. 4 (vrátane zúčtovania) v tis. eur

Obdobie	Obce 2019	Obce 2018	Rozdiel obce	Porovnanie prevodu výnosu dane 2019/2018 v %
I. štvrťrok	627 682	559 310	68 372	112,2
II. štvrťrok	470 363	408 432	61 931	115,2
I. polrok	1 098 045	967 742	130 303	113,5
III. štvrťrok	570 693	525 622	45 070	108,6
IV. štvrťrok	548 516	508 707	39 808	107,8
II. polrok	1 119 208	1 034 330	84 879	108,2
Rok spolu	2 217 254	2 002 072	215 181	110,7

V porovnaní s minulým rokom, bol v roku 2019 zaznamenaný nárast v prevode podielu výnosu DPFO pre obce vo všetkých sledovaných štvrtrokoch. Celkovo predstavoval nárast podielu obcí na výnose DPFO za rok 2019 sumu 215 181 tis. eur, čo v relatívnych hodnotách predstavuje rast o 10,7 % oproti minulému roku.

Medziročné porovnanie prevodu výnosu dane vyšším územným celkom (vrátane zúčtovania)

Tab. č. 5 (vrátane zúčtovania) v tis. eur

Obdobie	VÚC 2019	VÚC 2018	Rozdiel VÚC	Porovnanie prevodu výnosu dane v %
I. štvrťrok	269 007	239 704	29 302	112.2
II. štvrťrok	201 584	175 042	26 542	115.2
I. polrok	470 591	414 747	55 844	113.5
III. štvrťrok	244 583	225 267	19 316	108.6
IV. štvrťrok	235 078	218 017	17 061	107.8
II. polrok	479 661	443 284	36 377	108.2
Rok spolu	950 252	858 031	92 221	110.7

V porovnaní s minulým rokom zaznamenali príjmy VÚC pri prevode podielu výnosu DPFO celkový nárast o 92 221 tis. eur.

3.3 Ďalšie daňové príjmy obcí

V záujme komplexného pohľadu na daňové príjmy uvádzame aj ďalšie daňové príjmy obcí v zmysle zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, ktorých výnos smeruje do rozpočtu obcí a miest ako ich vlastný daňový príjem. Medzi takéto daňové príjmy sa radia aj dane označené kódmi 134 a 139 ekonomickej klasifikácie, pričom najväčšiu položku z nich tvoria príjmy z úhrad za dobývací priestor a z úhrad za uskladňovanie plynov alebo kvapalín podľa nariadenia vlády č. 50/2002 Z. z. o úhrade za dobývací priestor, úhrade za vydobyté nerasty. Patrí sem aj príjem obcí v zmysle zákona č. 447/2015 Z. z. o miestnom poplatku za rozvoj.

Medziročné porovnanie výnosu ďalších daňových príjmov

Tab. č. 6 (v tis. eur)

Daňový príjem	S2019 spolu	S2018 spolu	S2019– S2018	2019/2018 v %
Daň z nehnuteľností	364 823	354 944	9 879	102,8
z toho z pozemkov	100 272	89 688	10 584	111,8
<i>zo stavieb</i>	244 610	244 520	90	100,0
<i>z bytov a nebyt. priestorov</i>	19 941	20 736	-795	96,2
Dane za tovary a služby	210 323	210 070	253	100,1
z toho dane za špecifické služby	209 694	209 542	152	100,1
v tom daň za:				
<i>psa</i>	4 603	4 521	82	101,8
<i>nevýherné hracie prístroje</i>	285	340	-55	83,7
<i>predajné automaty</i>	229	265	-36	86,2
<i>vjazd a zotrvanie MV v hist. časti mesta</i>	305	327	-22	93,3
<i>ubytovanie</i>	16 225	15 012	1 213	108,1
<i>užívanie verej. priest.</i>	12 737	14 218	-1 481	89,6
<i>popl. za kom. odpady a drobné stav. odpady</i>	157 061	157 962	-901	99,4
<i>jadrové zariadenia</i>	3 833	3 832	1	100,0
z použ. tovar. a z pov. na výkon činn.	490	438	52	111,8
Iné dane za tovary a služby	7	17	-10	42,0
Spolu	575 145	565 013	10 131	101,8
Poplatok za rozvoj	14 416	13 064	1 352	110,4

Daň z nehnuteľnosti patrí medzi majetkové dane a po DPFO predstavuje najväčší vlastný príjem z miestnych daní. Medziročne bol pri tejto dani zaznamenaný nárast o **9 879** tis. eur, čo v relatívnych číslach predstavovalo rast o cca 2,8 %. Z toho najviac rástla daň z pozemkov o 10 584 tis. eur, daň zo stavieb rástla len minimálne (bez zmeny %) a daň z bytov a nebytových priestorov dokonca medziročne poklesla o 795 tis. eur.

Pokles bol medziročne zaznamenaný aj pri ďalších 5-tich miestnych daniach, konkrétne pri dani za užívanie verejného priestranstva bol pokles o 1 481 tis. eur (tým sa vrátili na hodnotu roka 2017), pokles bol pri dani za nevýherné hracie prístroje, pri dani za predajné automaty, pri dani za vjazd do historickej časti mesta a pri poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (cca -901 tis. eur; -0,6 %).

V roku 2019 rástol súhrnne medziročne príjem obcí z ďalších daňových príjmov oproti roku 2018. Na raste sa podieľali najmä dane za tovary a služby o 253 tis. eur, dane z nehnuteľnosti o 9 879 tis. eur, čo v relatívnych hodnotách predstavuje celkový nárast ďalších daňových príjmov spolu o 1,8 %. Najväčší medziročný nárast bol (okrem dane z nehnuteľnosti) pri dani za ubytovanie o 1 213 tis. eur (8,1%).

Pri vývoji príjmov z poplatku (v zmysle zákona o miestnom poplatku za rozvoj) sme zaznamenali medziročný nárast v sume 1 352 tis. eur, čo v relatívnych hodnotách predstavuje nárast 10,4 %. Vzhľadom na počet obcí a miest ktoré ho zaviedli sa ukazuje, že mestá a obce stále neprejavili dostatočný záujem zaviesť tento poplatok a tým sa pripravujú o jednu z možností ako zvýšiť príjmy svojich rozpočtov.